

Sygn. akt *IV U 1492/13*

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 sierpnia 2013 r.

Sąd Okręgowy w Rzeszowie IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Elżbieta Selwa

Protokolant: st. sekr. sądowy Katarzyna Pokrzywa

po rozpoznaniu w dniu 22 sierpnia 2013 r. w Rzeszowie

sprawy z wniosku **B. K.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R.**

o świadczenie przedemerytalne

na skutek odwołania B. K.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R.

z dnia 13.06.2013 r. znak SP4- (...)

zmienia zaskarżoną decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. z dnia 13.06.2013 r. znak: SP4- (...) w ten sposób, że przyznaje wnioskodawczyni B. K. prawo do świadczenia przedemerytalnego poczynając od dnia 23.03.2013 r. oraz ustala brak odpowiedzialności organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji.-

Sygn. akt IV U 1492/13

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 22 sierpnia 2013 r.

Decyzją z dnia 13 czerwca 2013 r. znak: SP4 – (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. odmówił wnioskodawczyni B. K. przyznania prawa do świadczenia przedemerytalnego wobec niespełnienia warunku przewidzianego w przepisach ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. o świadczeniach przedemerytalnych (Dz. U. Nr 120, poz. 1252). Zakład stwierdził bowiem, że wnioskodawczyni nie zarejestrowała się w Powiatowym Urzędzie Pracy w ciągu 30 dni od dnia ustania prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy.

B. K. złożyła odwołanie od powyższej decyzji domagając się jej zmiany i przyznania prawa do świadczenia przedemerytalnego. W uzasadnieniu zaś podniosła, że po wydaniu przez ZUS decyzji odmawiającej jej prawa od renty wniosła od niej odwołanie i sprawa stała się przedmiotem postępowania sądowego zakończonego wyrokiem w dniu 2 lipca 2013 r. Dokumenty z ZUS trafiły wówczas do Sądu i nie mogła przedłożyć ich w Urzędzie Pracy.

W odpowiedzi na odwołanie Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. wnosił o jego oddalenie z przyczyn tożsamyh co wskazane w zaskarżonej decyzji. Zdaniem organu rentowego dzień ustania prawa od renty z art. 2 ust.

1 pkt 4 ustawy o świadczeniach przedemerytalnych rozumieć należy jako pierwszy dzień miesiąca przypadającego po miesiącu, do którego przysługiwała renta okresowa.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

B. K. urodziła się (...)r.

W dniu 22 marca 2013 r. wystąpiła do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. z wnioskiem o świadczenie przedemerytalne. W oparciu o posiadaną dokumentacją organ rentowy uznał za uwodniony okres składkowy i nieskładkowy w łącznym wymiarze 21 lat i 2 dni.

Wnioskodawczyni była uprawniona do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy od 17 kwietnia 1998 r. Decyzją z 2 kwietnia 2012 r. organ rentowy odmówił jej prawa do renty od 1 kwietnia 2012 r. w oparciu o orzeczenie Komisji Lekarskiej ZUS stwierdzające, że wnioskodawczyni nie jest niezdolna do pracy. Sąd Okręgowy w Rzeszowie wyrokiem z dnia 2 lipca 2013 r. sygn. akt IV U 570/12 oddalił odwołanie B. K. od powyższej decyzji.

Wnioskodawczyni jest zarejestrowana jako osoba bezrobotna w Powiatowym Urzędzie Pracy w R. od 29 sierpnia 2012 r. Z dniem 6 marca 2013 r. upłynął 6 – miesięczny okres pobierania zasiłku dla bezrobotnych.

Rozpoznając złożony przez B. K. wniosek ZUS w dniu 13 czerwca 2013 r. wydał zaskarżoną w sprawie decyzję, którą odmawiał jej prawa do świadczenia przedemerytalnego w związku z niewypełnieniem warunków do jego uzyskania.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o dowody z dokumentów zalegających w aktach organu rentowego o świadczenie przedemerytalne i rentowych, których treść i forma nie budziły wątpliwości.

Sąd zważył, co następuje:

Stosownie do treści art. 2 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. (Dz. U. Nr 120, poz. 1252) prawo do świadczenia przedemerytalnego przysługuje między innymi osobie, która: zarejestrowała się we właściwym powiatowym urzędzie pracy w ciągu 30 dni od dnia ustania prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy, pobieranej nieprzerwanie przez okres co najmniej 5 lat, i do dnia, w którym ustało prawo do renty, ukończyła co najmniej 55 lat - kobieta oraz 60 lat - mężczyzna i osiągnęła okres uprawniający do emerytury, wynoszący co najmniej 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn. Bezspornym w sprawie pozostawało, że B. K. posiada ponad 20 letni staż ubezpieczeniowy.

Z kolei przepis art. 2 ust. 3 powoływanej ustawy stanowi, iż świadczenie przedemerytalne przysługuje osobie określonej w ust. 1 po upływie co najmniej 6 miesięcy pobierania zasiłku dla bezrobotnych, o którym mowa w ustawie o promocji zatrudnienia, jeżeli osoba ta spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) nadal jest zarejestrowana jako bezrobotna;
- 2) w okresie pobierania zasiłku dla bezrobotnych nie odmówiła bez uzasadnionej przyczyny przyjęcia propozycji odpowiedniego zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, w rozumieniu ustawy o promocji zatrudnienia, albo zatrudnienia w ramach prac interwencyjnych lub robót publicznych;
- 3) złoży wniosek o przyznanie świadczenia przedemerytalnego w terminie nieprzekraczającym 30 dni od dnia wydania przez powiatowy urząd pracy dokumentu poświadczającego 6-miesięczny okres pobierania zasiłku dla bezrobotnych.

Kwestią sporną w niniejszym postępowaniu pozostawał termin w jakim wnioskodawczyni zgłosiła się do Powiatowego Urzędu Pracy po ustaniu prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy. ZUS odmówił jej prawa do renty poczynając od 1 kwietnia 2012 r. decyzją wydaną 2 kwietnia 2012 r. nie stwierdzając u w/w niezdolności do pracy. B. K. złożyła odwołanie od tej decyzji inicjując rozpoznanie spornej kwestii przez Sąd. Następnie dopiero od 29 sierpnia 2012 r. uzyskała status osoby bezrobotnej.

W przekonaniu Sądu Okręgowego jednak, ze względu na okoliczności sprawy a mianowicie złożenie odwołania od decyzji ZUS odmawiającej wnioskodawczyni prawa do renty na dalszy okres oraz toczące się w tym przedmiocie sądowe postępowanie wydaje się, że zasadnym i usprawiedliwionym byłoby przyjęcie, że termin określony treści art. 2 ust. 1 pkt 4 ustawy został zachowany. Przede wszystkim bowiem podkreślić należy, że świadczenie przedemerytalne, jak wynika z art. 2 ust. 1 ww. ustawy, przysługuje osobom dotkniętym likwidacją lub upadłością zakładu pracy, likwidacją stanowiska pracy lub niewypłacalnością pracodawcy oraz tracącym prawo do świadczeń z ubezpieczenia społecznego o wieloletnim stażu i wieku zbliżonym do emerytalnego. Świadczenia te związane są zatem nie tylko z zaistnieniem okoliczności związanej z utratą źródła utrzymania, ale także uzależnione od posiadania określonego okresu składowego i nieskładowego, a ich źródłem finansowania jest budżet państwa. B. K. w takiej właśnie sytuacji znalazła się w związku z ustaniem prawa do renty.

Warunkiem nabycia świadczenia przedemerytalnego jest ustanie prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy. Przesłanki zdarzeń powodujących utratę świadczenia z ubezpieczenia społecznego zawarte zostały przez ustawodawcę w art. 101 i art. 102 w zw. z art. 61 ustawy o emeryturach i rentach z FUS i obejmują: ustanie któregokolwiek z warunków wymaganych do uzyskania tego prawa, śmierć uprawnionego oraz upływ okresu, na jaki zostało przyznane, jeżeli jest zależne od okresowej niezdolności do pracy.

Nie stanowią podstawy ubiegania się o świadczenie przedemerytalne takie przypadki utraty prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy, które nie są wynikiem ustania tego prawa jak chociażby wzruszenie ostatecznej decyzji organu rentowego przyznającej prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy albo uchylenie takiej decyzji przez sąd okręgowy w postępowaniu odwoławczym lub w postępowaniu apelacyjnym przez sąd apelacyjny. Uchylenie lub zmiana zgodnej lub niezgodnej z prawem decyzji organu rentowego przyznającej prawo do renty w taki sposób, że renta ta przestaje przysługiwać lub przestaje być wypłacana, nie wypełnia przesłanek ustania prawa do renty w sposób pozwalający na ustalenie prawa od świadczenia przedemerytalnego.

Jeżeli jednak prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy przestało przysługiwać na skutek jego ustania, świadczenie przedemerytalne będzie przysługiwać pod warunkiem, że zainteresowany zdąży skutecznie zarejestrować się w powiatowym urzędzie pracy - w ciągu 30 dni od dnia ustania prawa do renty. Pewne wątpliwości i problemy mogą wiązać się z ustaleniem daty ustania prawa do renty w sytuacji gdy następuje ustanie prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy, ustalenie okresu jej przysługiwania lub przyznania tego prawa na dalszy okres. Wówczas, zdaje się, że zasadnym jest przyjęcie jako daty ustania prawa do renty daty, z którą prawo wiąże skutek w postaci ustania tytułu do powoływania się na przysługujące prawo do renty. Tak określone warunki legitymowania się prawem do renty nakazują uznać za dzień ustania prawa do renty datę ustatecznienia się lub uprawomocnienia decyzji organu rentowego albo wyroku sądu w przedmiocie prawa do renty. Dzień ustatecznienia lub uprawomocnienia się orzeczenia będzie pierwszym dniem 30 – dniowego terminu na rejestrację w urzędzie pracy. Dochowanie tak określonego terminu odpowiada wymogom z art. 2 ust. 1 pkt 4 ustawy o świadczeniach przedemerytalnych i uprawnia do świadczenia przedemerytalnego. Pogląd taki, zapadły na tle zbliżonego stanu faktycznego i identycznego stanu prawnego został już zaprezentowany w orzeczeniu Sądu Apelacyjnego w Rzeszowie z dnia 18.12.2012r. sygn. akt III AUa 1050/12 i niewątpliwie zasługuje on na całkowita aprobatę i zastosowanie również w niniejszej sprawie.

Zaznaczyć także należy, iż wymaganie od osoby ubezpieczonej by dokonywała rejestracji w urzędzie pracy przed rozstrzygnięciem jej wniosku o rentę, w ocenie Sądu byłoby całkowicie niecelowe a nadto prowadziłyby do znacznych komplikacji w sytuacji przyznania jej prawa do dochodzonego świadczenia rentowego.

Mając na względzie powyższe Sąd Okręgowy doszedł do przekonania, że zaskarżona decyzja nie jest decyzją prawidłową a więc winna zostać zmieniona po myśli art. 477¹⁴ § 2 kpc. Wnioskodawczyni spełnia wszystkie warunki uzyskania prawa do świadczenia przedemerytalnego a zatem przyznane jej ono zostało poczynając od dnia 23 marca 2013 r. tj. od dnia następnego po dacie złożenia wniosku o świadczenie (art. 7 ust. 1 ustawy o świadczeniach przedemerytalnych).

Na marginesie dodać jeszcze należy, że przesądzenie spornej w sprawie kwestii oznaczało niejako potrzebę wykładni stanowionego prawa co wymagało przeprowadzenia postępowania sądowego. Za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności.